

משבר הסיעוד בישראל 2017

היעדר פיקוח, ניצול לא יעיל של תקציבים ונטל כבד על בני המשפחה – אלו רק חלק מהליקויים שעלו בדו"ח מיוחד שפרסם הבוקר (25/10/2017) מבקר המדינה השופט (בדימוס) יוסף שפירא בנושא טיפול המדינה בקשישים (סיעודיים) השהים בביהמ"ש. באופן ייחודי כלל הדו"ח תהליך של שיתוף ציבור מקבלי גמלת הסיעוד ובני משפחותיהם בהליך הביקורת. הדו"ח, שיוצא לאור ביום הקשיש הבינלאומי, בדק כ-165,000 קשישים שקיבלו בשנת 2016 סיוע סיעודי מהביטוח הלאומי. עלו בו ליקויים רבים וחמורים באיכות הטיפול הביתי שניתן להם, וכן קושי רב של בני משפחה אשר נושאים בנטל הכרוך בטיפול בקשישים הסיעודיים. האחריות על הליקויים, לפי המבקר, מונחת לפתחן של רשויות המדינה האמונות על איכות הטיפול בקשישים סיעודיים השהים בביתם, בתוכם, הביטוח הלאומי ומשרד הרווחה. לטענת המבקר הן אינן פועלות כראוי ומתעוררת הלכה למעשה, כל אחת בחלקה, מאחריותן.

אי מיצוי זכויות

לפי המבקר, הביטוח הלאומי אינו מביא לידיעת הקשישים הללו את העובדה שאינם מקבלים את כל שעות הטיפול שלהן הם זכאים ואף אינו מנחה אותם כיצד למצות את גמלתם. בנוגע ל"גיבת השעות", טען שפירא כי מדובר בתופעה שכיחה שנגרמת לרוב בשל היעדר פיקוח ובקרה ראויים. "בתהליך שיתוף הציבור ציינו חלק מהמשיבים כמה סיבות עיקריות לכך שבני המשפחה או הקשישים חותמים על יומני עבודה של מטפלות גם במקרים בהם הם כוללים שעות שבהן לא קיבלו טיפול מהמטפלת: מנהג קלוקל של אי-דיוק בשעות; היעדר פיקוח נאות מתוך העיתונות

יוצרי ההצגה

רמי ורד (מחזה)

למד משחק באוניברסיטת תל אביב. שיחק בקאמרי ובהבימה. בין היתר בהצגות: "הוא", "בחורים טובים", "מבקר המדינה" ו"קומדיה של טעויות". מופיע ב-20 השנים האחרונות כסטנדאפיסט ברחבי הארץ ומוחצה לה. כתב והנחה תכנית אירוח משלו בערוץ עשר במשך שנתיים. כתב טלנוויזיה ולבמה, בין היתר, "לגדי גוב, אלי יצפאן, אבי קושניר, ציפי שביט, אורנה בנאי וצביקה הדר. בימים אלה רצים על הבמות מופעים שכתב וביים – אלי יצפאן וציפי שביט, אורנה בנאי וצביקה הדר. וגם מופע חדש שלו שעולה בקרוב.

אמיר י. וולף (בימוי)

בוגר החוג לקולנוע וטלוויזיה באוניברסיטת תל אביב, מנחת הפקה. בימוי וכתבת סרט הקולנוע "ציפורי חול". ביים בתיאטרון גשר: "I love you לנצח, אבל...", "החיים בשלוש גרסאות", "רוח התיאטרון", "קייץ במריאנדה". לימד משחק מול מצלמה בבית הספר לאמנויות הבמה של סופי מוסקוביץ' וביים: "סיפור גן חיות", "חשמלית ושמה תשוקה", "מסיבת יום הולדת", "הדב". בסטודיו למשחק מיסודו של יורם לוינשטיין ביים: "אורדיקה". כשחקן, השתתף בסרטו של דובר קוסאשווילי "מתנה משמיים" (גוצ'ה), "מסרונג" (אילו). בסדרה "המשרד" (רגב). ריכז את מגמת הקולנוע בתיכון 'אורט פרקאוף' באור יהודה. מרכז את המגמה לקולנוע בתיכון עירוני א' בתל אביב. מרצה על קולנוע במסגרות ובסימטקים שונים בארץ.

זאב לוי (תפאורה)

בוגר המגמה לעיצוב במה בבית הספר לאמנויות הבמה ב"סמינר הקיבוצים", מרצה ומלמד עיצוב. בין עבודותיו הבולטות: "ורסאצ'ה שם ומני", "בעלה של אשתי". בת. הבימה. "ע' 17" ו"רומיאו ויוליה". בת. 2014, הקאמרי, "קיר זוכית". בת. בית ליסין, "פרח השכונות" בת. באר שבע, "אדיסון", "גיבורה" ו-"שרלוק הולמס" בת. אורנה פורת, "הנקמה ופיט" ו-"ילדי בית העץ" בת.

המדיסק. זוכה פרס ראשון לעיצוב תפאורה בפסטיבל חיפה להצגות ילדים, 2011. זוכה מלגת קרן רבינוביץ' ליוצר צעיר ע"ש יעקב הכהן לשנת 2010. זוכה פרס ציון לשבח על עיצוב התפאורה בפסטיבל עכו, 2007. זוכה מלגת משה שטרנפלד לשנת 2005 ומלגת קרן שרת לשנת 2007.

רוני רשף (מוסיקה)

מלחינה, בוגרת האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים ומאנס קולג', ובעלת תואר דוקטור ממנהטן סקול אוף מיוזיק (ניו-יורק). יצירתה כוללת ארבע אופרות, מחזמר, שני מחזורי שירים, יצירות קאמריות, ולחנים לעשרות הצגות וסרטים. בארה"ב עבדה עם אופרה אטלנטה, פורת-וורת' אופרה, הארטפורד אופרה, ה-Living Theater, ובישראל עם התיאטרון הקאמרי, תיאטרון חיפה, תיאטרון גשר, תזמורת המהפכה, סימפוניטה באר-שבע, התזמורת הפילהרמונית.

שחר פנקס (דרמטורגיה)

בוגרת תואר שני בבימוי, החוג לתיאטרון בפקולטה לאומנויות, אוניברסיטת תל אביב. בין עבודותיה כמחזאית: "ארץ חדשה" (בשיתוף עם שי פיטובסקי, תיאטרון הבימה), "בשר גבירתי ורבותי" (אנסמבל גשר), "החולד הקטן" (מוזיאון ת"א), "שירי גן עדן" (ת. היידישפיל), "אורזי מזוודות" (סטודיו ניסן נתיב ת"א), כריאוגרף ושותף יוצר "סקס, סרטים וגעגוע", "היידושיפיל", "אורזי מזוודות" (סטודיו ניסן נתיב ת"א), "קופסה שחורה" (בית הספר בית צבי), שחקן ושותף לקברט הסאטירי "תחת שמיים כחולים ועננים לבנים".

רחלי בן שמעון (תלבושות)

בוגרת מגמת אופנה בבית ספר "שנקר". בין עבודותיה: יוזמת ומעצבת קולקציית שמלות הכלה של "נעמה בצלאל", ניהול ועוזרת עיצוב קולקציית "שבוע האופנה" של המעצבת גלית לוי בטשקנט, אזרביג'ן ומילנו. מעצבת ראשית של חנות המחזור הראשונה בעולם של חברת "קוקה קולה", ישראל. סטיילינג והלבשת אמנים: עוזרת אישית של הסטייליסטית ליאת אשורי בתוכניות טלוויזיה: "כוכב נולד", "עם סגולה", "הישרדות". משמשת כמנהלת ועוזרת אישית לסטייליסט רנה גליקסמן בהלבשת אמנים ותוכניות טלוויזיה.

אריאל וולף (תנועה)

בוגר בית ספר למשחק "ניסן נתיב" תל אביב בהצטיינות. בוגר בית הספר לריקודים סלונים "ארתור מארי". שחקן בלהקת תיאטרון "החאן". בימוי: "תיאורמה" – תיאטרון "הקוביה" 2015, "הילוגבלוס" – פסטיבל עכו 2016, זוכה פרס קיפוד הזהב 2016 על עיבוד ההצגה "תיאורמה". זוכה פרס כוריאוגרפיה ל- "קברט וולטיר" – זוכת פסטיבל תיאטרון רחוב בת ים" 2011. בין עבודותיו בעיצוב תנועה: "נפוליון חי או מת", "חלום ליל קיץ" (ת. החאן), "בימינו לא יוצאים ליד קרב" (ת. באר שבע), "איי לאבי יו לנצח אבל" (ת. גשר), "החולד הקטן" (מוזיאון ת"א), "שירי גן עדן" (ת. היידישפיל), "אורזי מזוודות" (סטודיו ניסן נתיב ת"א), כריאוגרף ושותף יוצר "סקס, סרטים וגעגוע", "היידושיפיל", "אורזי מזוודות" (סטודיו ניסן נתיב ת"א), "קופסה שחורה" (בית הספר בית צבי), שחקן ושותף לקברט הסאטירי "תחת שמיים כחולים ועננים לבנים".

מאיר אלון (תאורה)

מנהל מחלקת התאורה של תיאטרון הבימה. בין

מנכ"ל: אודליה פרידמן | מ"מ מנהל אמנות: משה קפטן | סמנכ"ל: בני צרפתי

הצגה ראשונה: 2 בנובמבר 2017, אולם מסקין | משך הצגה: שעה וחצי ללא הפסקה

צוות ההצגה: עוזרת במאי: רותי גפן | מנהלת הצגה: מור ארליך אמסלם מנהל טכני: עמית אלעד | סגן מנהל טכני: עידו אהרונוסון תפעול סאונד: מורן דודיאן/ איתי שטייגמן/ אריאל מוקמל תפעול אביזרים ותלבושות: אינה אבגוסטביורס/ סילבי קלקשטיין | תפעול תאורה: יורק אורוושר

תודות: בית חולים איכילוב

ערכת תכניה: רות טון | צילום בחזרות: ז'ראר אלון | עיצוב תכניה: נוטלסטודיו

עבודותיו לאחרונה: "אוגוסט: מחוז אוסייג", "טיקוצ'ין", "הזוג המוזר", "בגידה", "הקומקום והמטאטא", "לילה במאי", "ארוחה עם אידיוט", "כי בנו בחרת", "סיגל", "אם יש גן עדן", "לא ביום ולא בלילה", "מלכת היופי של לינאן", "שרי המלחמה", "כמעט נורמלי", "רעל ותחרה", "איש חסיד היה", "משה טוב", "ערי מדבר אחרות", "אם הבית", "החייל האמיץ שווייץ", "מירלה אפרת", "עת דודים", "הכיתה שלנו", "זרעים של שתיקה", "חיזור גורלי", "פאניקה", "פתאום הגיע סתיו", "הבן הטוב", "נעצר בחצות", "משפחה עליזה", "ז'קו", "מה עושים עם ג'ני", "פליישר", "הצמה של אבא", "סיפור אהבה בשלושה פרקים", "Love Love Love", "פילומנה", "אמא אמרה לי שאסור", "סימני דרך". כמו כן עיצב תאורה לתיאטרון בית ליסין, תיאטרון לילדים ולנוער, פסטיבל עכו, פסטיבלי תיאטרונטו.

אריק אביגדור (וידאו)

מנהל מחלקת הסאונד והווידיאו של תיאטרון הבימה. הלחין מוסיקה להצגות בת. הבימה: "תמונות מחיי נישואין", "אליג", "משוגעת", "השחקן", "ארוחה עם אידיוט", "מונוגמיה", "אם יש גן עדן". עריכה מוסיקלית: "נעצר בחצות", "משפחה עליזה", "התול תעול", "פעם בשנה" בת. הקאמרי: "נישואים גרעיניים". בתיאטרון המדיסק: "רשת בטחון". עיצב סאונד להפקות מוסיקליות, ביניהן: "מרי לו", "הברווזון", "ללכת עד הסוף", "39 המדרגות", "יוסף וכתונת הפסים המשגעת", "כמעט נורמלי", "איש חסיד היה", ערך וידאו להצגות, ביניהן: "סיגל", "מסילה לדמשק", "דור שלישי", "נעצר בחצות", "אזויתה", "הצמה של אבא", "תמונות של דוריאן גריי", "לבד בברלין", "רשת בטחון", "פעם בשנה", "עיתונאי על תנאי".

חג המחזה המקורי

קח את אבא שלך ולך לעזאזל

מאת רמי ורד | בימוי אמיר י. וולף

עיצוב תפאורה: זאב לוי | מוסיקה: רוני רשף | דרמטורגיה: שחר פנקס | עיצוב תלבושות: רחלי בן שמעון | תנועה: אריאל וולף | עיצוב תאורה: מאיר אלון | וידאו: אריק אביגדור

בהשתתפות: אבי קושניר, ריקי בליך, רוי מילר, הילה שלו, הגר טישמן, שיפי אלוני, אורי אברהמי, תמי ספיבק, דוריאל זוהר, אופיר צוויגנבום

המחזה

כשעמי, גרוש טרי, מקבל את הבשורה שאביו המנוכר לקה בשבץ מוחי, הוא נאלץ להתגבר על משקעי העבר ולהתגייס לטפל בו. כשהוא מבין שמערכת הבריאות רק מעוניינת להיפטר מהזקנים, ששיקומם עולה לה כסף רב, הוא נכנס למלחמת עולם מול מחלקת השיקום וקופת החולים, תוך כדי תמרון בין שתי מערכות יחסים מתחילות במקביל עם אישה במצבו במחלקת השיקום ועם גרושה סקסית שהיה במועדון בתל אביב.

"קח את אבא שלך ולך לעזאזל", היא קומדיה שחורה שנועה בין מחלקת השיקום לעולם הגרושים והגרושות בתל אביב. המחזה מבוסס באופן חלקי על אירועים שקרו בחייו של המחבר בזמן שאביו לקה באירוע מוחי. אין קשר בין הדמויות במחזה לאנשים אמתיים.

ממציאות למחזה

לפני שלש שנים בערך, אבא שלי לקה באירוע מוחי מאד קשה והיה ללא הכרה. כשהתעורר, התברר שהוא משותק בחצי הגוף הימני שלו. כשיצא מסכנת חיים, הוא הועבר לבית חולים שיקומי ושם, די מהר, הבנתי שמנסים להיפטר ממנו, הרבה לפני שמיצה את תהליך השיקום. מכאן שמו של המחזה "קח את אבא שלך ולך לעזאזל" – זו היתה התחושה שקיבלתי.

איני יודע בוודאות מה המניעים לשחרר אדם לפני שהשלים את תהליך השיקום שלו. איני יודע אם זה קשור לגיל החולה, לעלות הטיפול, או לצפיפות במחלקות, מה שבטוח – אבי לא קיבל את השיקום שהגיע לו. הוא שוחרר בטענה שאין לו יותר סיכוי להשתקם, שהוא הגיע למצב של קיפאון בשיקום, על אף שבאותו שבוע שוחרר, התחיל להזיז רגל שהייתה משותקת כלי. נלחמתי להשאיר אותו בשיקום אך לא הצלחתי, ובסופו של דבר, נאלצתי להעביר אותו למוסד סיעודי.

היום הוא נמצא במוסד סיעודי מצוין ומקבל טיפול שיקומי בסיסי, למרות שבבית החולים השיקומי בו שהה קודם, היה ציוד שיקום מתקדם בהרבה מזה של היום. התחלה נכתב בהשראת המציאות, אבל אינו בשום אופן תיעוד שלה.

רמי ורד

דוריאל זוהר, שיפי אלוני, רוי מילר, הילה שלו, אופיר צווינגבוים, אורי אברהמי, הגר טישמן, אבי קושניר, ריקי בליך, תמי ספיבק

מלים: דן אלמגור. לחן: ז'ורז' בראנס (שרה שלישיית 'יוסי-חזקי-יונה'; יוסי בנאי, אבנר חזקיהו, יונה עטרי), 1961

האזרח הקטן

בכל מדינה מסודרת קיים מנגנון לתפארת; אבל בתחתית הבניין ניצב האזרח הקטן. האזרח הקטן, קטן האזרח וצנוע, ושמו לאדם לא ידוע. כן, אין לו היכר וסימן. הוא סתם "האזרח הקטן".

נשירה בקול, נשירה בקול ונשירה בקול את שיר האזרח הקטן. נשירה בקול, בקול גדול את שיר האזרח הקטן. האזרח הקטן...

הכנסת בשמו נאספת, ואז היא עליו מצפצפת. כל יום מאשרת עוד חוק. לא חוק, אלא חוק ועמוק. האזרח הקטן...

אין איש בעולם מתייעץ בו. עליו מאיימים רק באצבע: "אם לא תתנהג טוב יותר – אז תיכף נקרא לטוטר!"

האזרח הקטן, נו-נו-נו. רבים נציגיו, ויפים הם, ועל חשבונם מכייפים הם. ואם מאיים הוא לצעוק – זורקים לו בובנון, שישתוק. נשירה בקול...

שחקני ההצגה

אבי קושניר (עמי קינן)

מכוכבי תכנית הטלוויזיה "הזה" ייצג את ישראל כחלק מ"צמד הבטלנים" באירועי 1987 בשיר "הופה הולה". בין תפקידיו: בת. הבימה: "נמר חברבורות" (פינק), "שלמה המלך ושלמי הסנדלר" (שלמה המלך / שלמי הסנדלר), "39 מדרגות" (ליצן), "ביגדה" (ג'רי), "מוריס שימל" (מוריס), "קוויאר ועדשים" (אנטוניו), "החילי האמיץ שווייק" (קאטו/אשה הונגריה), "חיזור גורלי" (טנאדייה). בת. בית לסינ: "קומדיה שחורה", "אורח בא", "התאומים מוונציה", "כולם היו בני חוץ מנעמו". בת. באר שבע: "על קלות דעת וצביעות", "אילוף הסוררת", "יתוש בראש". בת. הקאמרי: "גורודיש", "דבר מצחיק קרה", "שידוכים", "גם הוא באצילים". בהצגות הבידור: "שניים אוזנים במטלית", "מכבס ותולה", "המח הגברי" ו"להציל את איש המערות" שהוצגה למעלה מ-1000 פעם. בת. הפרטי: "בילי אליוט", "בקרולנוע", "אלכס חולה אהבה", "מטאליק בלוד", "סיפור חצי רוסי". בטלוויזיה: "הזה", "המופע של קושניר", "החיים זה לא הכל", "רוקדים עם כוכבים".

ריקי בליך (לימור ריכטר)

בוגרת ביה"ס לאמנויות הבמה ב"סמינר הקיבוצים", 2002. בין תפקידיה: בת. הבימה: "האב" (ברטה), "הנאהבים והנעמים" (אסתר), "תשמ"ד" (עלמה), "החגיגה" (מטה), "התנועה מושלמת", "משוגעת" (טומי), "דור שלישי", "ארוחה עם אידיוט" (מרלו), "מונוגומיה" (מיה), "הדה גאלבר", "תיאה", "החילי האמיץ שווייק" (קאטו/אשה הונגריה), "חיזור גורלי" (בת' גאלאגר), "עשר דקות מהבית" (אם שכולה), "מה עושים עם ג'ני" (שרלוט), "סיפור אהבה בשלושה פרקים" (לורין), "סימני דרך" (עמיליה). בת. הרצליה: "נשות פיקאסו" (מארי-תרז), בצוותא: "סג'וד" (ריקי), "בא-לגן". בת. הקיבוץ: "אני כריסטיאן פ". בת. חיפה: "תופרים" (אבי), בת. תמונע: "קשר דם" (נערה), "חיי נישואים" (לוטי), "קאסדה". בקולנוע ובטלוויזיה: "עץ הדומים תפוס", "דמיונות", "הבן שלו", "בכורה", "אסתי המכוערת", "אפירול", "קצרים", "לא הבטחתי לך", "אחת אפס אפס", "תפרים", "ריח פועלים", "תיקון", "להתבגר" (ערוץ 10). זוכת פרס "מסך הזהב" ופרס האקדמיה לטלוויזיה על תפקיד אסתי בן דוד בסדרה "אסתי המכוערת".

רוי מילר (ד"ר שלם)

בוגר הסטודיו למשחק מיסודו של יורם לוינשטיין, 2007. זוכה מלגת קרן שושהיים, קרן ארנה בן חורין וקרן עדי קאמרי. בין תפקידיו: בת. הבימה: "השחף", "דור שלישי", "מסילה למשק", "פוסט טראומה", "לרקוד ולעוף", "קוויאר ועדשים", "החומר מוונציה", "אם הבית", "הדה גאלבר", "נוסד בפרוזה", "הכיתה שלנו" (בשיתוף ת. הקאמרי), "פאניקה" (רובר), "את הסוף". בת. יפו: "האהל האדום". בטלוויזיה: "לצבי יש בעיה" (ליאת/ לטי), "לה פמיליה" (נורית), "שלטון הצללים", "אחת שידועת", "אנחנו במפה", "שוותפים", "צומת מילר", "השוטר הטוב", "זהירון וחיפזון".

שיפי אלוני (זוית זק)

בוגרת ביה"ס לאמנויות הבמה ב"סמינר הקיבוצים". בין תפקידיה: בת. הבימה: "בעלה של אשת" (איב), "פילומנה" (לוציה). בצוותא: "שירת העצבים", "זואים את הסוף". בת. יפו: "האהל האדום". בטלוויזיה: "לצבי יש בעיה" (ליאת/ לטי), "לה פמיליה" (נורית), "שלטון הצללים", "אחת שידועת", "אנחנו במפה", "שוותפים", "צומת מילר", "השוטר הטוב", "זהירון וחיפזון".

אורי אברהמי (אברהם קינן)

בוגר "בית צבי", 1974. בין תפקידיו: בת. הבימה: "בונקר", "סג'ור", "מאחורי הגדר", "בבתא", "טירונות", "המשפט", "12 המושבעים", "צידי המכשפות", "ההולכים בחושך", "כתר בראש", "מבקר המדינה", "כל החיים לפניו", "השחף", "כי בנו בחרת", "לבד בברלין", "שייקספיר מאוהב". בת. החאן: "משרתם של שני אדונים", "מילכוד 22". בת. הקאמרי: "ילדי הירח", "ראש משוגע", "ביקור הגברת הזקנה". בת. באר שבע: "קומדיה של טעויות", "שם המשחק", "דון ז'ואן". בת. בית ליסין: "אחד משלנו", "נומה עמק". בצוותא: "חופשה בפראג". בת. קרוב: "שד היער". "ציפולקס 20 מג" – הצגת יחיד מוסיקלית.

הילה שלו (חגית)

בוגרת הסטודיו למשחק של יורם לוינשטיין, 2012. בין תפקידיה: בת. הבימה: "השבועה" (שדה/מפעילת בובת ילד), "המאהב" (דאפי), "חיזור גורלי", "משפחה עליזה" (מרי), "סיפור פשוט" (מינה צימליך), LOVE LOVE LOVE (רוז), "אגדת רובינא" (חנה רובינא, בשיתוף ת. השעה), "לבד בברלין" (טרודל), "סימני דרך" (נעמי א'), "מסע הדוד מקס" (ת. חיפה). "שרוליק" (סל'ה בשיתוף ת. הקאמרי). כטוב בעיניכם" (ת. המדיטק בשיתוף ת. בית ליסין), "הכבש הששה עשר" (ת. המדיטק בשיתוף ת. ארצי לנוער), "מומו", "מופע זוגי" (ת. המדיטק), "אי המטמון" (ת. אורנה פורת לילדים ונוער).

הגר טישמן (יעל)

בוגרת ביה"ס לאמנויות הבמה ב"סמינר הקיבוצים", קרוב), "פלישות קטנות", "על פסנתרים ואנשים" (ת. הסמטה), "יומן נוכחות" (בית הובן), "הסיכוי האחרון" (צוותא ובית ציוני אמריקה) ובהצגות המוזיקליות "הלוך הלכה החבריא", "נסיעה מדומה" והאופרה "כרמון". העלתה את הצגות היחיד: "פרישמן 10 ליד הים", "כשאשה אוהבת", "טעם גן עדן". כלת פרס "קיפוד הזהב" על מפעל חיים (2012).